

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU**
50-413 Wrocław, ul. Walońska 3-5
tel.(071) 344 65 87, (071) 34 05 920, fax (071) 34 05 922
e-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

RWR 61-9/13/JM

Wrocław, 24.09.2013 r.

DECYZJA RWR 28 /2013

Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 2 pkt 4 w zw. z § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 roku w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 107, poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Magdalenie Lisiak-Szczepańskiej, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Mag - Consulting Szkolenia i Doradztwo Magdalena Lisiak-Szczepańska w Gorzowie Wielkopolskim,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów działanie przedsiębiorcy polegające na zamieszczeniu we wzorcu umownym p.n. „Regulamin” postanowienia o treści:

- *pkt V ppkt 3 „ Zwrot pieniędzy za szkolenie podstawowe następuje po odliczeniu opłat za:*

- *część teoretyczną (200 zł – niezależnie od ilości odbytych zajęć), (...)*

- *oraz kwotę manipulacyjną w wysokości 50 zł. ”*

w zw. z pkt V ppkt 1 „Kursant ma możliwość rezygnacji ze szkolenia dowolnym momencie jego trwania, jednak wiąże się to z poniesieniem konsekwencji finansowych. (...),”

które jest tożsame z postanowieniami umownymi wpisanymi, na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone **i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 11 stycznia 2013 r.**

UZASADNIENIE

1.1. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z przewidzianymi w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów kompetencjami, przeprowadził, w ramach postępowania wyjaśniającego (sygn. RWR 400-17/12/JM), analizę wzorców umownych stosowanych w obrocie konsumenckim przez przedsiębiorców prowadzących szkoły, m.in. wzorzec stosowany przez Magdalенę Lisiak-Szczepańską, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Mag - Consulting Szkolenia i Doradztwo Magdalena Lisiak-Szczepańska w Gorzowie Wielkopolskim dalej: „MAG”.

W wyniku wskazanych wyżej czynności pojawiło się podejrzenie, iż MAG może stosować praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. W tym stanie rzeczy, postanowieniem nr 66/2013 z dnia 8 kwietnia 2013 r., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, dalej: „Prezes Urzędu”, wszczął z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, dalej: „ustawa o ochronie (...)”, polegającej na zamieszczeniu we wzorcu umownym p.n. „Regulamin” postanowienia o treści:

- pkt V pakt 3 „Zwrot pieniędzy za szkolenie podstawowe następuje po odliczeniu opłat za: - część teoretyczną (200 zł – niezależnie od ilości odbytych zajęć), (...) - oraz kwotę manipulacyjną w wysokości 50 zł.”

w zw. z pkt V pakt 1 „Kursant ma możliwość rezygnacji ze szkolenia dowolnym momencie jego trwania, jednak wiąże się to z poniesieniem konsekwencji finansowych. (...)”

które może być tożsame z postanowieniem umownym wpisanym, na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, dalej: „Rejestr”, m.in. pod pozycją 89 i 1388.

Jednocześnie, ww. postanowieniem nr 66/2013 z dnia 8 kwietnia 2013 r., Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów materiał zebrany w trakcie postępowania wyjaśniającego RWR 400-17/12/JM tj. wzorzec umowny p.n. „Regulamin”.
(dowód: karty 1-7)

1.2. W trakcie postępowania MAG podał, iż ostatnią umowę, według wzorca w którym zostało zakwestionowane postanowienie, zawarł 10 stycznia 2013 r. Następne umowy zawierane były według nowego wzorca umownego. Na potwierdzenie przedsiębiorca przysłał nowy wzorzec umowy p.n. „Regulamin Ośrodka Szkolenia Kierowców MAG-Consulting”, w którym brak jest negowanych zapisów. Jednocześnie przedsiębiorca podał „W moim ośrodku dopuszczam możliwość zorganizowania kursu dla jednej lub dwóch osób, gdy zainteresowanie nauką jazdy jest w pewnych okresach niższe. W tej sytuacji wkład finansowy w trakcie realizacji szkolenia jest również wysoki. Dla przykładu wynagrodzenie ratownika medycznego prowadzącego zajęcia z pierwszej pomocy wynosi 100 zł niezależnie od liczby uczestników kursu. Przy czym zajęcia z tego tematu odbywają się w pierwszych godzinach trwania szkolenia teoretycznego. Dodatkowo wskazuje, iż przyjęcie i rezygnacja z kursu wiąże się z szeregiem prac natury administracyjnej, a które wynikają z obowiązujących przepisów. (...) Reasumując należy wskazać, iż wpisana do regulaminu łączna kwota 250 zł stanowi jedynie rekompensatę poniesionych kosztów, które za każdym razem wydatkuje mój ośrodek szkolenia w związku z organizacją szkolenia teoretycznego oraz jego przerwaniem przez kursanta w czasie jego trwania. Co jeszcze istotne kursanci przed

zawarciem umowy zapoznają się zarówno ze wzorem umowy jak i regulaminem, i mają możliwość ich negocjowania.

Kolejno odnosząc się do powołanego postanowienia umownego, wpisanego do rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone pod nr 89, dotyczącego wczasów BT Bratniak, należą wskazać zasadniczą różnicę pomiędzy zapisem naszego wzorca. W przypadku BT Bratniak, zapis dotyczy klienta, który rezygnuje z wczasów przed ich planowanym rozpoczęciem, natomiast nasz Regulamin dotyczył rezygnacji kursanta już w trakcie realizacji usługi.”

(dowód: karty nr 8-10, 12).

2. Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

2.1. Magdalena Lisiak-Szczepańska prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą „Mag - Consulting Szkolenia i Doradztwo Magdalena Lisiak-Szczepańska” w Gorzowie Wielkopolskim na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. Przedmiotem działalności są m.in. pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane.

(dowód: karta nr 3)

2.2. MAG, od kwietnia 2011 r. do dnia 10 stycznia 2013 r., w obrocie z konsumentami stosował wzorzec umowny pn. „Regulamin”, w którym Prezes Urzędu dopatrywał się postanowienia tożsamego z niedozwolonymi postanowieniami umownymi zamieszczonymi w Rejestrze pod poz. 89 i 1388 (pkt 1.1. uzasadnienia decyzji).

(dowód: karta nr 1, 8, 12)

2.3. W Rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone znajdują się następujące postanowienia o treści:

- „W przypadku rezygnacji Klienta z wczasów BT Bratniak potrąca z opłat wniesionych przez Uczestnika: opłata manipulacyjna w wysokości 50 zł od każdego rezygnującego klienta 30% ceny w przypadku rezygnacji w okresie od 45 do 30 dni przed rozpoczęciem imprezy 50% ceny w przypadku rezygnacji w okresie od 30 - 15 dni przed rozpoczęciem imprezy 90% ceny w przypadku rezygnacji w okresie krótszym niż 15 dni przed rozpoczęciem imprezy”. wpisane do Rejestru na mocy wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, dalej: „SOKiK”, z dnia 21 kwietnia 2004 r. r. (sygn. akt XVII AmC 65/03) pod poz. 89,

- „Opłata manipulacyjna w wysokości 200 brutto wniesiona przez Nabywcę przed podpisaniem umowy, zostanie zaliczona do wartości umowy w rozliczeniu końcowym. Nie podlega ona zwrotowi w przypadku wypowiedzenia lub rozwiązania umowy przez Nabywcę.” wpisane do Rejestru na mocy wyroku SOKiK z dnia 5 grudnia 2006 r. (sygn. akt XVII AmC 126/05) pod poz. 1388,

- „Opłaty za niewykorzystane lekcje nie podlegają zwrotowi” wpisane do Rejestru na mocy wyroku SOKiK z dnia 20 czerwca 2006 r. (sygn. akt XVII AmC 40/05) pod poz. 748.

(dowód: rejestr klauzul niedozwolonych
http://uokik.gov.pl/rejestr_klauzul_niedozwolonych2.php)

3. Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes Urzędu zważył, co następuje:

3.1. Zagrożenie interesu publicznoprawnego

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie (...) jest

uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. W opinii Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami MAG. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy - naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie (...).

3.2. Oznaczenie przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...), pod pojęciem przedsiębiorcy należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Natomiast art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 z późn. zm.), definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, handlową, budowlaną, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i eksploatacja zasobów naturalnych, a także działalność zawodową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 tej ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

Magdalena Lisiak-Szczepańska prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. A zatem - w świetle powyżej przytoczonych przepisów prawnych – jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...), do którego przepisy tej ustawy odnoszą się wprost.

3.3. Rozstrzygnięcie zawarte w sentencji decyzji.

Przesłanki naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

W ramach niniejszego postępowania postawiono MAG zarzut stosowania niezgodnej z prawem praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na zamieszczeniu we wzorcu umownym p.n. „Regulamin” postanowienia tożsamego z postanowieniami umownymi wpisanymi do Rejestru pod poz. 89, 1388.

Art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie (...) stanowi, iż *„Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.”*, natomiast art. 24 ust. 2 określa, iż *„Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działania przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. — Kodeks postępowania cywilnego. (...).”*

Do stwierdzenia zatem praktyki z art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...) konieczne jest wykazanie, że spełnione zostały łącznie następujące przesłanki:

1) bezprawność działań przedsiębiorcy, polegająca na stosowaniu postanowień wzorców umów,

które zostały wpisane do Rejestru,
2) godzenie tymi działaniami w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1) Pierwsza przesłanka naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...) - bezprawność działań przedsiębiorcy

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają ochronie przed działaniami przedsiębiorców, które są sprzeczne z prawem, tj. przepisami określonych aktów prawnych, a także sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami. Jak wspomniano wyżej, zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...), za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru.

Należy w tym miejscu wskazać, iż wzorce umowne wykorzystywane przy zawieraniu umów z konsumentami mogą być poddane kontroli abstrakcyjnej. **Kontroli abstrakcyjnej wzorca jako takiego (art. 479³⁶ – 479⁴⁵ k.p.c.) dokonuje się niezależnie od tego, czy postanowienia wzorca były, czy też nie były zastosowane przy konkretnej umowie.** Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorec lub jego fragment). Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Art. 479⁴³ k.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w w/w rejestrze jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy **elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego**. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych. Powyższe stanowisko Prezesa Urzędu zgodne jest z orzecznictwem Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (Sygn. akt III SZP 3/06) stwierdził, iż „(...) stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...)”. W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „(...) praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a u.o.k.ik. [obecnie art. 24] obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przestawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a ustawy o ochronie (...) znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...)”.

Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej. Stąd niedozwolone będą także takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o

dokonaną jej wykładnię.

Jak już wskazano powyżej, przedmiotem niniejszego postępowania jest wykazanie, że wyżej wymienione, zakwestionowane przez Prezesa Urzędu postanowienie o treści cyt.: „*Zwrot pieniędzy za szkolenie podstawowe następuje po odliczeniu opłat za:*

-część teoretyczną (200 zł – niezależnie od ilości odbytych zajęć), (...)
- oraz kwotę manipulacyjną w wysokości 50 zł.”

w zw. z pkt V pakt 1 „*Kursant ma możliwość rezygnacji ze szkolenia dowolnym momencie jego trwania, jednak wiąże się to z poniesieniem konsekwencji finansowych. (...)*”, jest tożsame z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnymi wyrokami SOKiK i wpisanymi do Rejestru pod pozycjami: 89 i 1388.

W wyroku z dnia 21 kwietnia 2004r. (sygn. akt XVII Amc 65/03) SOKiK uznał za niedozwolone postanowienie umowne zapis, który następnie został wpisany pod pozycją 89 do Rejestru, o treści: „*W przypadku rezygnacji Klienta z wczasów BT Bratniak potrąca z opłat wniesionych przez Uczestnika: opłata manipulacyjna w wysokości 50 zł od każdego rezygnującego klienta 30% ceny w przypadku rezygnacji w okresie od 45 do 30 dni przed rozpoczęciem imprezy 50% ceny w przypadku rezygnacji w okresie od 30 - 15 dni przed rozpoczęciem imprezy 90% ceny w przypadku rezygnacji w okresie krótszym niż 15 dni przed rozpoczęciem imprezy*”. Natomiast na mocy wyroku SOKiK z dnia 5 grudnia 2006 r. (sygn. akt XVII Amc 126/05) do Rejestru, pod poz. 1388, wpisano postanowienie o treści: „*Opłata manipulacyjna w wysokości 200 brutto wniesiona przez Nabywcę przed podpisaniem umowy, zostanie zaliczona do wartości umowy w rozliczeniu końcowym. Nie podlega ona zwrotowi w przypadku wypowiedzenia lub rozwiązania umowy przez Nabywcę.*”

Zarówno kwestionowane postanowienie wzorca umownego, jak i postanowienia wpisane do Rejestru pod poz. 89 i 1388, stanowią niedozwolone postanowienie, o którym mowa w art. 385³ pkt 12 k.c., albowiem wyłączają obowiązek zwrotu konsumentowi uiszczonej zapłaty za świadczenie niespełnione w całości bądź w części, jeżeli konsument zrezygnuje z usługi, w przypadkach enumeratywnie wymienionych w tych zapisach. Nie ma przy tym znaczenia, czy rezygnacja nastąpiła już w trakcie trwania kursu czy też jeszcze przed jego rozpoczęciem, gdyż zasada ekwiwalentności świadczeń jest zasadą ogólną, obowiązującą w każdym przypadku, bez względu na rodzaj świadczonych usług oraz branżę.

Zgodnie z brzmieniem negowanego postanowienia organizator ma prawo obciążyć osobę rezygnującą z kursu opłatą w wysokości 250 zł (część teoretyczna 200 zł – niezależnie od ilości odbytych zajęć oraz kwota manipulacyjna w wysokości 50 zł). MAG przyjął sztywną kwotę, którą konsument powinien uiścić w przypadku rezygnacji z kursu, bez względu na to, w którym dniu ona nastąpiła (np. konsument mógł zrezygnować już w pierwszym dniu), jak również bez względu na wysokość faktycznie poniesionych nakładów w okresie, kiedy konsument na kurs uczęszczał.

Tego typu zapisy powodują, sprzeczne z zasadą ekwiwalentności świadczeń, nierównomierne rozłożenie praw i obowiązków stron umowy.

Ponadto niniejsze postanowienia stanowią również niedozwoloną klauzulę zdefiniowaną w art. 385³ pkt 16 k.c., albowiem nakładają wyłącznie na konsumenta obowiązek zapłaty określonej sumy na wypadek rezygnacji z wykonania umowy. Obowiązek ten został - zgodnie z brzmieniem negowanego postanowienia - nałożony wyłącznie na konsumenta. Powoduje to zabronioną w obrocie konsumenckim asymetrię w rozkładzie obciążeń stron, wynikających z

faktu wypowiedzenia umowy. W efekcie ryzyko związane z wykonaniem umowy zostało przerzucone na konsumenta.

Dodatkowo można przywołać postanowienie wpisane do rejestru pod poz. 748 o treści : „*Oplaty za niewykorzystane lekcje nie podlegają zwrotowi*” (wyrok SOKiK z dnia 20 czerwca 2006 r., sygn. akt XVII Amc 40/05). W uzasadnieniu wyroku SOKiK uznał racje Prezesa Urzędu, który w powództwie podniósł, iż cyt.: „*(...) zapis powyższy daje Pozwanej prawo do osiągnięcia nieuzasadnionej korzyści, gdy konsument zmuszony jest wypowiedzieć umowę. Prowadzi on do naruszenia zasady ekwiwalentności świadczeń oraz daje podstawę do wyzysku konsumenta. Zapis ten dotyczy zarówno przypadku, gdy konsument wypowiedzi umowę z ważnych przyczyn, jak i bez ważnych przyczyn.*”

W ocenie Prezesa Urzędu oraz w świetle wyżej przedstawionego orzecznictwa przedsiębiorca ma prawo do potrącenia kosztów w przypadku rezygnacji konsumenta z usługi. Jednakże kwota podlegająca potrąceniu powinna zostać ustalona w oparciu o indywidualne rozliczenie z konsumentem, z uwzględnieniem rzeczywistej straty poniesionej przez przedsiębiorcę.

Z uwagi na powyższe należy uznać, iż zarówno przytoczone postanowienia z Rejestru, jak i kwestionowany przez Prezesa Urzędu zapis, są tożsame. Bez znaczenia przy tym pozostają różnice w zapisach wynikające z użytych sformułowań i wyrazów, które nie wpływają na wykładnię klauzuli.

Zatem wykazano, iż wymienione w sentencji niniejszej decyzji postanowienie mieści się w hipotezie klauzuli wpisanej do Rejestru pod poz. 89, 1388 i 748.

Ad 2) Druga przesłanka naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...) – godzenie w zbiorowy interes konsumentów.

W myśl art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stosowanie postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone jest praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Mówiąc o „zbiorowym interesie konsumentów” należy zaznaczyć, iż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie podaje jego definicji, wskazując jednak w art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy.

W niniejszej sprawie bez wątpienia mamy do czynienia z prawami licznej grupy konsumentów - wszystkich obecnych, jak i przyszłych klientów MAG. Zatem, w rozpatrywanym stanie faktycznym, zachowanie przedsiębiorcy nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z uprawnieniami określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej, licznej grupy obecnych i przyszłych kontrahentów przedsiębiorcy.

W tym stanie rzeczy Prezes Urzędu stwierdził, że zostały spełnione łącznie wszystkie przesłanki niezbędne dla zakwalifikowania opisanego działania MAG jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...).

Rozpatrując niniejszą sprawę Prezes Urzędu wziął także pod uwagę fakt, iż z dniem 11 stycznia 2013 r. MAG zaniechał stosowania w obrocie z konsumentami wzorca umownego p.n. „Regulamin”, wprowadzając w jego miejsce nowy p.n. „Regulamin Ośrodka Szkolenia Kierowców MAG-Consulting”, w którym brak jest kwestionowanego postanowienia o treści cyt.: „Zwrot pieniędzy za szkolenie podstawowe następuje po odliczeniu opłat za:
- część teoretyczną (200 zł – niezależnie od ilości odbytych zajęć), (...)
- oraz kwotę manipulacyjną w wysokości 50 zł.”
w zw. z pkt V pakt 1 „Kursant ma możliwość rezygnacji ze szkolenia dowolnym momencie jego trwania, jednak wiąże się to z poniesieniem konsekwencji finansowych. (...)”, (patrz pkt 1.2 decyzji). Tym samym, według Prezesa Urzędu, przedsiębiorca zaniechał stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Mając powyższe na uwadze należało orzec, jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku art. 479²⁸ k.p.c., od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu.

Z up. Prezesa UOKiK
Dyrektor UOKiK Del. we Wrocławiu
Zbigniew Jurczyk